(FINANCIEEL) JAARVERSLAG

2018

SCOBommelerwaard

Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard te Aalst

GROENENDIJK onderwijsadministratie

Adrianus Fransiscus Johannes van der Velden

Digitaal ondertekend door Adrianus Fransiscus Johannes van der Velden
Datum: 2019.06.14 10:03:31 +02'00'

Bezoekadres Antillenstraat 21, Beverwijk
Postadres Postbus 387, 1940 AJ Beverwijk

T 085 040 88 80
http://www.groenendijk.nl/

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG	**1**
Bestuursverslag	1
Kengetallen	28
B JAARREKENING	**29**
B1 Grondslagen	29
B2 Balans per 31 december 2018	34
B3 Staat van baten en lasten 2018	36
B4 Kasstroomoverzicht 2018	37
B5 Toelichting behorende tot de balans	38
B6 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	45
B7 Overzicht verbonden partijen	50
B9 WNT	50
B10 Niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen	52
B11 Gebeurtenissen na balansdatum	53
B12 Statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat	55
C OVERIGE GEGEVENS	**56**
C1 Controleverklaring	56
C2 Ondertekening jaarverslag	58

SCOBommelerwaard

Bestuursverslag 2018

Naam	Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard
Werkgeversnummer	42658
Postbus	Postbus 42
Postcode	5306 ZG
Bezoekadres	Vrijheidslaan 94
Woonplaats	Brakel

Inhoudsopgave

1. Algemeen 4

1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie) 4
1.2 Juridische structuur 4
1.3 Interne organisatiestructuur 5
1.4 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid 6
1.5 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact 6
1.6 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het "ondernemen". 7
2 Governance 7

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance 7
2.2 Vermelding code goed bestuur 7
2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting 7
2.4 Horizontale verantwoording 8
3 Onderwijs 8

3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar. 8
3.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen 9
Er is een ICT-commissie gevormd die nadenkt over de verdere inzet van ICT binnen het onderwijs. Hiermee willen de scholen uitvoering geven aan meer eigenaarschap van leerlingen en vormen van gepersonaliseerd leren. 9
3.3 Onderwijsprestaties 9
3.4 Onderwijskundige- en onderwijsprogrammatische zaken 9
3.5 Informatie over toegankelijkheid en het toelatingsbeleid 9
4 Kwaliteitszorg 10

4.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar 10
4.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen 10
Op basis van de beschikbare vragenlijsten en materialen binnen Parnassys/WMK is een meerjarenplanning / kwaliteitscyclus opgesteld. De cyclus is gekoppeld aan de looptijd van het schoolplan. 10
4.3 Afhandeling van klachten 10
5 Onderzoek 10

5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden 10
Er zijn in 2018 geen peilingen uitgezet. 10
Basisschool De Burcht voerde onder ouders en medewerkers een onderzoek uit naar de mening over aangepaste schooltijden, met name het 5-gelijke-dagen-model. 10
5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen 10
6 Internationalisering 11

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen 11
Er is een toename van scholen die Engels aanbieden vanaf de kleutergroep. Op dit moment gebeurt dit binnen de SCOB op 4 van de 6 scholen. 11
6.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen 11
7.1 Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis 11
7.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen 11
7.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen 11
7.4 Gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag 11
8 Huisvesting 11

8.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen 11

8.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen 12
9 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen 12
9.1 De Samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon is aangesloten. 12
9.2 Ontwikkelingen bij/ in relatie tot verbonden partijen. 12
10 Financiën 12
10.1 Financiële positie op balansdatum en toelichting 12
10.2 Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten. 14
10.3 Toelichting op het resultaat en wat daaraan heeft bijgedragen 14
10.4 Analyse realisatie exploitatie t.o.v. begroting en vorig jaar. 15
10.7 Informatie over financiële instrumenten. 16
10.8 In control statement 16
10.9 Treasurybeleid. 16
10.9.1 Beschrijving van het beleid 16
10.9.2 Uitvoering van het beleid in de praktijk 16
10.10 Continuïteitsparagraaf 16
10.10.1 A. 1 Kengetallen T tot en met T+5 16
10.10.2 A. 2 Meerjarenbegroting T tot en met T +5 17
10.10.3 B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. 19
10.10.4 B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden 19
10.10.5 B.3 Rapportage toezichthoudend orgaan 22

1. Algemeen

1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)

- **Grondslag**
  1. De stichting ontleent haar identiteit aan een vast geloof in God de Vader, Zijn Zoon Jezus Christus en in de Heilige Geest, waarbij zij als grondslag de Bijbel als het onfeilbare Woord van God en de daarop gebaseerde Drie Formulieren van Enigheid, zoals die zijn vastgesteld in de Synode van Dordrecht in 1618 – 1619 erkent.
  2. De van de stichting uitgaande scholen weten zich verbonden door de relatie die er is met God, waarbij er verschillen zijn in beleving en in uitingsvorm.
  3. De stichting geeft aan de grondslag invulling met bestuurders toezichthouders en medewerkers die deze grondslag dragen, die daarvan blijk geven door middel van een persoonlijk geloof en een actieve betrokkenheid bij de eigen kerkelijke gemeente, waarbij zij uitspreken dat Jezus de enige Weg is tot behoud en de Waarheid om uit te leven.

- **Doel**
  1. De stichting heeft als doel werkzaam te zijn tot oprichting en instandhouding van protestants-christelijke basisscholen, als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, in de Bommelerwaard.
  2. De stichting tracht haar doel te bereiken door het zoeken van samenwerking in alles wat tot de belangen van het protestants-christelijk onderwijs, zoals bedoeld in het vorig lid, behoort, door het houden van vergaderingen en voorts door alle andere wettige middelen die tot het gestelde doel dienstig zijn.

Het geven van kwalitatief goed christelijk onderwijs is de kernactiviteit van de SCOB. De directeuren zijn integraal verantwoordelijk voor de onder hen ressorterende school. Zij leggen verantwoording af aan het bestuur. Vanuit het stafbureau worden de kerntaken gecoördineerd en wordt vormgegeven aan de bestuurlijke taak.

In het fusierapport wordt voor de periode 2017-2019 aangeduid wat de stichting wil bereiken. Dit zal t.z.t. worden vertaald naar een strategisch beleidsplan. Jaarlijks wordt aan de hand van een jaarplan de concretisering gepresenteerd. Aan het einde van een schooljaar wordt in een evaluatie op de activiteiten teruggeblikt. Op basis van het fusierapport (strategisch beleid) worden door de scholen schoolplannen en jaarplannen geformuleerd.

1.2 Juridische structuur

- **Juridische structuur**

De rechtspersoon is een stichting met de naam:
Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard

De stichting is opgericht in 2017 en is gevestigd te Brakel.
De stichting is per 01 augustus 2017 ontstaan uit een fusie van 4 besturen, te weten de besturen voor Christelijk Onderwijs te Aalst/Brakel, te Bruchem/Kerkwijk, te Hedel en te Zuilichem. Deze fusie is in de jaren 2016 en 2017 voorbereid.

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 59381299

Aan de stichting zijn geen nadere partijen verbonden

1.3 Interne organisatiestructuur

- **Organisatiestructuur**

Bestuurssamenstelling

Voorzitter	D. Poortvliet
Secr./Penningmeester	C. Booij
Bestuurslid	H.J. de Haan
Bestuurslid	C. de Haas
Bestuurslid	D. Groeneveld
Bestuurslid	E. Oosterom
Bestuurslid	B. Schriever
Bestuurslid	G.J. Westeneng
Directeur-bestuurder	G.T. Tissink

Het bestuur van de stichting heeft 9 bestuursleden, waarvan 3 leden (C. Booij, H.J. de Haan en G.T. Tissink) het dagelijks bestuur vormen. Het bestuur stelt voor de kerntaken het beleid vast.

Directie
De schooldirectie is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op school en de uitvoering van het beleid. In de bestuursvergaderingen wordt de voortgang van uitvoeringsbesluiten gerapporteerd en vindt toetsing plaats of één en ander verloopt binnen de beleidskaders. De directie doet verslag van belanghebbende zaken op de school.

Scholen
De zes scholen, gevestigd in Aalst, Brakel, Bruchem, Hedel, Kerkwijk en Zuilichem verzorgen het onderwijs aan ongeveer 750 leerlingen en bieden werk aan circa 90 personeelsleden. De scholen hebben elk hun eigen (lokale) karakter. Samen staan ze sterk en gaan ze nieuwe uitdagingen aan, gericht op de toekomst.

Leerlingaantallen

Brin	**Per 1 oktober**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
04LG	De Zaaier	94	95	91	105
04PZ	De Rank	73	72	68	68
05VM	School md Bijbel	108	114	121	119
05YK	De Bron	183	185	181	193
06EQ	Willem v Oranje	165	168	175	173
06TP	De Burcht	112	129	122	111
	Totaal	**735**	**763**	**758**	**769**

De lange termijnprognose blijft een geringe daling aangeven over het totaal. De gemeente Zaltbommel hanteert een aparte opheffingsnorm voor stad en landelijk gebied. Voor de scholen van de SCOB bedraagt die 69. De opheffingsnorm voor de gemeente Maasdriel (Zaaier) is: 91.

- **Organogram**

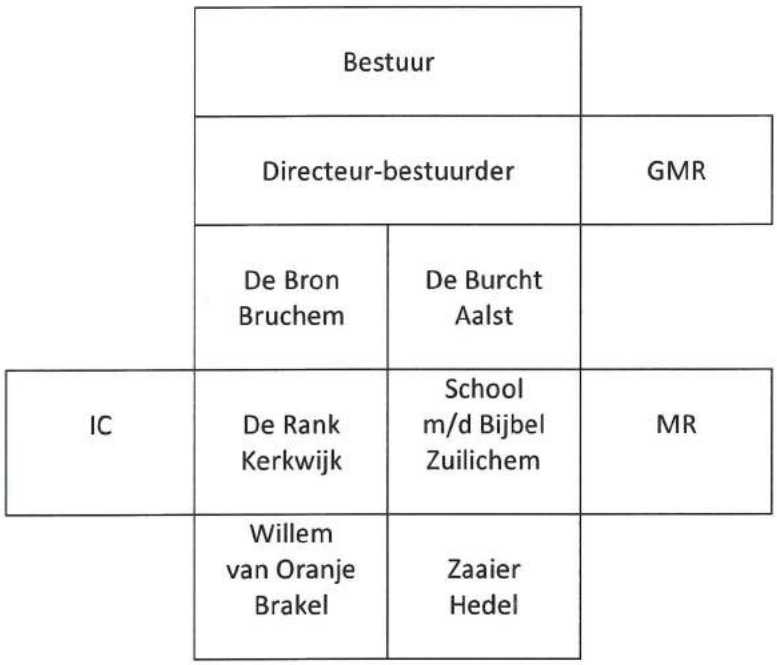

1.4 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

In 2018 is veel tijd en aandacht besteed aan opstellen en harmoniseren van beleid, nodig om de nieuwe stichting in te richten. De diverse documenten zijn in goed overleg met de GMR besproken, vastgesteld en ingevoerd.

In het kader van de AVG is nagedacht en gesproken over het privacybeleid. Er is een beleidsdocument en een privacyverklaring opgesteld. Afspraken en uitgangspunten zijn gecommuniceerd met medewerkers en ouders. Met externe partijen zijn de benodigde verwerkingsovereenkomsten opgesteld.

De directeuren ontmoeten elkaar in het DOS (directieoverleg SCOB). Hierbinnen bespreken zij het algemeen beleid, onderwijskundige zaken en actuele ontwikkelingen.

In het kader van bevordering en ontwikkeling inzet ICT is in 2018 een extra investering gedaan door de aanschaf van leerlinglaptops.

1.5 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

De reguliere contacten met de gemeentelijke overheden zijn onderhouden. De meest aangelegen wijze is het voorbereiden en bijwonen van het 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (BBO). Daar waar nodig is op basis van casuïstiek contact gezocht met de betrokken ambtelijke dienst en/of wethouder (te denken valt aan huisvestingszaken).

In 2018 werd het eind 2017 vastgestelde IHP ter hand genomen. In Brakel is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de realisatie van een gezamenlijk complex van scholen en voetbalvereniging. Dit is in de zomer aangeboden aan de gemeente

Zaltbommel. De nadere concrete en formele uitwerking van deze plannen is in het najaar ter hand genomen. Definitieve besluitvorming is voorzien rond de zomer van 2019.

In Hedel werd in een gezamenlijk overleg van gemeentebestuur en schoolbesturen verkennend gesproken over de mogelijkheid tot het realiseren van een gezamenlijke MFA in het centrum van het dorp. De gesprekken leidden niet tot een concreet resultaat. De SCOB diende hierop een formeel verzoek in voor nieuwbouw van De Zaaier, e.e.a. conform het IHP.

1.6 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het "ondernemen".

De leerkracht doet ertoe. Vanuit dit motto is er veel aandacht voor de scholing en ontwikkeling van medewerkers. Er is sprake van zowel teamscholing als individuele scholing. Ook bestond in het kader van een 'kweekvijver' de mogelijkheid om een opleiding te volgen op het gebied van leidinggeven en/of interne begeleiding.

Leerkrachten ontmoeten elkaar 1 keer per jaar in de vorm van een zgn. Lunch&Learn. Dit wordt georganiseerd per groep en vindt plaats op de diverse scholen. Er is ruimte voor uitwisseling en leren van elkaar.

Aan medewerkers wordt de mogelijkheid geboden ouderschapsverlof op te nemen. In 2018 maakten hier 4 personen gebruik van.

De scholen van de SCOB bieden jaarlijks ruimte aan studenten die in het kader van hun opleiding (PABO, ROC) stage moeten lopen.

2 Governance

Het bestuur van de SCOB bestaat uit een bestuurlijk deel en een toezichthoudend deel. De directeur-bestuurder voert als dagelijks bestuurder alle bestuurstaken uit. Hij wordt hierin ondersteund door twee uitvoerend bestuursleden. De overige bestuursleden dragen zorg voor het intern toezicht. Op deze manier zijn bestuur en toezicht gescheiden, zoals de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' dat voorschrijft. De stichting maakt daarbij gebruik van het Raad van Beheermodel (one-tier structuur).

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance

Met de fusie per 01 augustus 2017 is de structuur van bestuur en toezicht conform de geldende bepalingen ingericht.

2.2 Vermelding code goed bestuur

De SCOB hanteert de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs', zoals vastgesteld door de leden van de PO-Raad.

2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting

Niet van toepassing

2.4 Horizontale verantwoording

Het bestuur hecht belang aan een goed contact met de omgeving en betrokkenen. Dit uit zich allereerst door presentie en een actieve bijdrage in alle relevante overleggen (SWV Passend Onderwijs, BBO, bestuurlijke netwerken enz.). In de jaarplanning is, volgens een vast patroon, ruimte ingericht voor een structureel, jaarlijks overleg met GMR, directeuren en identiteitscommissies.

Wekelijks wordt voor directie, GMR en bestuur een memo uitgegeven met informatie over alle actuele en lopende ontwikkelingen. Voor personeelsleden verschijnt er tweemaandelijks een nieuwsbrief betreffende de interne, externe en onderwijskundige actualiteiten. Ouders worden via een nieuwsbrief 2 keer per jaar geïnformeerd vanuit de stichting.

Daarnaast wordt jaarlijks tijd ingeruimd voor een bezoek aan de scholen. De directeur-bestuurder voert iedere twee maanden een voortgangsgesprek met de directeur.

Dit totaal aan overleggen, bezoeken en nieuwsbrieven zorgt voor structuur en transparantie t.a.v. de interne en externe contacten en communicatie: de stichting is 'in control'. Processen en procedures zijn zodanig ingericht, dat alle relevante risico's tijdig worden gesignaleerd en passende maatregelen worden genomen om deze risico's en de gevolgen daarvan te beheersen.

Voor de processen die onder de verantwoordelijkheid van administratiekantoor Groenendijk Onderwijs Administratie vallen verwijzen wij naar de TPM-verklaring van genoemd kantoor.

3 Onderwijs

3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

Ieder jaar vindt methodeonderzoek plaats. Een methode wordt in 9 jaar afgeschreven. Binnen deze cyclus wordt, in de regel, het gehele methodebestand vernieuwd. Er is een toenemende trend in het aanbod van digitale methodes. Voordeel hiervan is dat er jaarlijks actuele lesstof beschikbaar is. Financieel levert het geen voordeel op. Niet meer de aanschaf van boeken, wel de kosten van licenties.

In 2018 is het besluit genomen tot een extra investering in ICT-middelen, leerlinglaptops en touchscreens. Er is gezocht naar een standaard die voor alle scholen beschikbaar is. Scholen houden de ruimte om vanuit visie eigen keuzes te maken. Deze wordt vooral zichtbaar in de keuze voor het onderliggende platform/dashboard: Momento, Snappet, Ginzy.

3.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Er is een ICT-commissie gevormd die nadenkt over de verdere inzet van ICT binnen het onderwijs. Hiermee willen de scholen uitvoering geven aan meer eigenaarschap van leerlingen en vormen van gepersonaliseerd leren.

In 2019 stellen de scholen een nieuw schoolplan op. Dit leidt tot (nieuwe) keuzes gebaseerd op visie doordenking op schoolniveau en vanuit het strategisch beleidsplan.

3.3 Onderwijsprestaties

Er was in 2018 geen contact met de inspecteur. Voor alle scholen gold het basisarrangement. Dit betekent dat de kwaliteit van het onderwijs op de scholen van voldoende niveau is. Twee van de zes scholen scoorden op de eindtoets boven het landelijk gemiddelde.

3.4 Onderwijskundige- en onderwijsprogrammatische zaken

De scholen van de SCOB werken vanuit de principes van het leerstofjaarklassensysteem. Daarbinnen is ruimte voor differentiatie en eigen leerroutes. In het kader van Passend Onderwijs werkt het samenwerkingsverband waarin de scholen participeren met zgn. onderwijsarrangementen.

3.5 Informatie over toegankelijkheid en het toelatingsbeleid

De scholen van de SCOB hanteren een open toelatingsbeleid. Toelating van leerlingen ligt in handen van de directeuren, verwijderen door de directeur-bestuurder. In 2018 was er geen sprake van verwijdering van leerlingen.

3.6 Verantwoording werkdrukmiddelen NIEUW

Op iedere school is het gesprek gevoerd over de knelpunten die werknemers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor voorzien en bepalen. Dit gesprek vond plaats binnen het team van leraren, schoolleider en overig personeel. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk werd besproken welke maatregelen er in de school moeten worden genomen om de werkdruk te verminderen. Op basis van dit gesprek is een bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen in 2018/2019. Dit plan is ter instemming voorgelegd aan de personeelsgeleding van de P-MR. De P-MR van de school wordt na afloop van het schooljaar door de schoolleider geïnformeerd over de besteding van de extra werkdrukmiddelen (BRIN-niveau) in het voorgaande schooljaar. Over de niet-bestede middelen worden nadere bestedingsafspraken gemaakt conform de doelen en verwachtingen van het bestedingsplan.

Bestedingscategorie	Besteed bedrag (kalenderjaar)	Toelichting
Personeel	€ 43.164	Onderwijsassistenten, vakleerkrachten, extra leerkrachten
Materieel	€ 5.863	Aanschaf laptops
Professionalisering	-	NVT
Overig	-	NVT

4 Kwaliteitszorg

4.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar

Er is een inventarisatie en analyse gemaakt van de tussen- en eindopbrengsten. Deze zijn besproken binnen directieoverleg en bestuur. In een gezamenlijk overleg van de Intern Begeleiders zijn afspraken gemaakt over het formuleren van schoolnormen t.a.v de hoofdvakken rekenen, lezen en taal.

Met het beëindigen van het kwaliteitsinstrument Integraal moest de stichting op zoek naar een alternatief. Dat werd gevonden in het programma Parnassys/WMK. Dit werd in 2018 ingevoerd. De directeuren ontvingen scholing.

In het najaar van 2018 werd het strategisch beleidsplan 2018-2022 opgesteld. In dit kader werd een sterkte-zwakte analyse uitgevoerd, werd de vragenlijst basiskwaliteit uit Parnassys/WMK gescoord door directie en IB van de scholen en werd een quick scan afgenomen onder de medewerkers. In een serie gesprekken en bijeenkomsten zijn de stakeholders hierin betrokken: bestuur, toezichthouder, directie, ouders (vanuit IC en GMR), medewerkers.

4.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Op basis van de beschikbare vragenlijsten en materialen binnen Parnassys/WMK is een meerjarenplanning / kwaliteitscyclus opgesteld. De cyclus is gekoppeld aan de looptijd van het schoolplan.

4.3 Afhandeling van klachten

Er is in 2018 één klacht ingediend. Deze is behandeld tijdens een zitting van de landelijke klachtencommissie. De klacht werd deels gegrond en deels ongegrond verklaard.

5 Onderzoek

5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden

Er zijn in 2018 geen peilingen uitgezet.

Basisschool De Burcht voerde onder ouders en medewerkers een onderzoek uit naar de mening over aangepaste schooltijden, met name het 5-gelijke-dagen-model.

5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Met de invoering van Parnassys/WMK (zie 4.2) komen peilingen voor ouder-, leerling- en leerkrachttevredenheid beschikbaar. Deze worden tweejaarlijks afgenomen, te beginnen in januari 2019.

In het kader van de inzet van de extra 'werkdrukmiddelen' die de overheid beschikbaar stelde, gingen de schoolteams in gesprek over de inzet van deze gelden.

6 Internationalisering

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Er is een toename van scholen die Engels aanbieden vanaf de kleutergroep. Op dit moment gebeurt dit binnen de SCOB op 4 van de 6 scholen.

6.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Niet van toepassing.

7 Personeel

7.1 Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis

Het verzuimpercentage over 2018 bedraagt 4,4%. In 2017 was dit nog 6,9%. Het landelijk verzuimpercentage voor het primair onderwijs ligt rond 6,1%.

Op CBS De Zaaier in Hedel ontstond een vacature voor de functie van directeur. Met ingang van 01 augustus 2018 is dhr. B. van Ballegooijen benoemd tot directeur.

7.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

In 2018 kwam de problematiek van het toenemend lerarentekort ook voor de scholen van de SCOB steeds meer in beeld. Met name t.a.v. ziektevervanging leidde dat verschillende keren tot ongewenste situaties: groepen samenvoegen, directeur en/of IB'er voor de klas, een klas naar huis. De SCOB voert een pro-actief beleid in de werving en benoeming van personeelsleden.

7.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

In 2018 werd bekend dat dhr. B. Westerink zijn functie van directeur op basisschool De Rank in Kerkwijk per 01 januari 2019 zou beëindigen. Er is een sollicitatieprocedure in gang gezet. Voor de periode januari – juli 2019 is interim-management ingezet.

Dhr. Van Wijngaarden gaf aan zijn functie van bovenschools beleidsmedewerker in de loop van 2019 te willen beëindigen. Deze functie wordt vooralsnog niet ingevuld.

7.4 Gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

In 2017 zijn geen personeelsleden uit dienst gegaan op basis van een specifieke regeling.

8 Huisvesting

8.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Voor alle schoolgebouwen beschikt de SCOB over een actuele meerjarenonderhoudsplanning. Jaarlijks wordt voor alle gebouwen doorgenomen welke noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden nodig zijn. Dit wordt uitgevoerd in samenwerking met onze vaste contactpersoon bij Ben van der Vlist Adviesburo.

8.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Zie onder 1.5

9 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

9.1 De Samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon is aangesloten.

In het kader van Passend Onderwijs maakt de SCOB onderdeel uit van SWV De Meierij.

9.2 Ontwikkelingen bij/ in relatie tot verbonden partijen.

De SCOB participeert in het algemeen bestuur van bovengenoemd SWV. Het ondersteuningsgplan is op dit niveau uitgangspunt voor het beleid. In 2018 is dit document herschreven. Eén van de belangrijkste uitgangspunten is thuisnabij onderwijs te geven. Om kinderen zolang mogelijk op de eigen school te begeleiden worden door het SWV zgn. arrangementen in geld verstrekt. Vanuit deze middelen kunnen extra handen in de klas worden gefinancierd. De IB'ers ontmoeten elkaar regelmatig in een gezamenlijk overleg en wisselen daar ervaring en kennis uit.

10 Financiën

10.1 Financiële positie op balansdatum en toelichting

De in deze paragraaf genoemde kengetallen geven inzicht in de financiële gezondheid van de organisatie. We hanteren de hieronder toegelichte kengetallen:

Weerstandsvermogen
Het vrije deel van het eigen vermogen minus (materiële) vaste activa uitgedrukt in een percentage van de jaarlijkse rijksbijdrage.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen. Het verschaft inzicht in de financieringsopbouw en geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op langere termijn kan worden voldaan. De solvabiliteit is inclusief (1) en exclusief (2) de bestaande voorzieningen.

Liquiditeit (current ratio)
De liquiditeit geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de betalingsverplichtingen kan worden voldaan. Liquiditeit wordt gedefinieerd als: de verhouding tussen de vlottende activa (som van de liquide middelen en de vorderingen) en de kortlopende schulden. Een liquiditeit van groter dan 1 wordt doorgaans gekwalificeerd als voldoende.

Rentabiliteit
De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief resultaat. Voor de onderwijssector is een rentabiliteit van 0% verdedigbaar, omdat het onderwijs geen winstoogmerk kent. Rentabiliteit wordt gedefinieerd als: het resultaat uit de gewone bedrijfsvoering gedeeld door de

totale baten uit de gewone bedrijfsvoering.

Huisvestingsratio
Deze geeft weer welk deel van de totale lasten is besteed aan lasten voor huisvesting. Daaronder vallen ook de afschrijvingen voor gebouwen en terreinen.

Kengetal	Formule	Norm	2018	2017	BO4* 2017
Weerstandsvermogen incl. MVA	Eigen vermogen / totale baten		68,83	72,02	29,7
Weerstandsvermogen excl. MVA	(Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen	10%-20%	49,78	54,48	15,7
Solvabiliteit 1	(Eigen vermogen + Voorzieningen) / Balanstotaal	>20%	67,36	70,16	61
Solvabiliteit 2	(Eigen vermogen excl. Voorzieningen) / Balanstotaal	>20%	91,34	90,31	76
Liquiditeit	Vlottende activa / Vlottende passiva	>0,5 en < 1,5	10,69	9,58	2,91
Rentabiliteit	Exploitatieresultaat / Totale baten	>0% en <5%	0,76	-0,36	1,1
Huisvestingsratio	Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen / totale lasten * 100		10,16	7,7	
Personeel	Personele lasten / totale lasten	80%	77,02	77,01	
Materieel	Materiële lasten / totale lasten	20%	22,98	22,99	

* **BO4** is een codering die wordt gebruikt om de omvang van een bestuur in aantal scholen aan te geven. Besturen binnen BO4 hebben een omvang van 6-10 scholen. De waarden die hierboven in kolom BO4 2017 worden gepresenteerd zijn dus de gewogen gemiddelen over 2017 van schoolbesturen met een vergelijkbare omvang als SCOB.

De tabel met kengetallen laat zien dat vrijwel alle kengetallen van de SCOB zich binnen of boven de gestelde bandbreedtes bewegen. Daarmee voldoen deze cijfers aan de eisen die door het bestuur en de overheid gesteld zijn. Verder geven de kengetallen aan dat de SCOB een financieel gezonde organisatie is. Vanuit de controle en beheersing van de beschikbare middelen wordt zo goed als mogelijk gezocht naar zinnige en noodzakelijke investeringen. Intern bekijken we met elkaar waar opgebouwd vermogen zo goed als mogelijk ingezet kan worden ten gunste van het primaire proces zonder daarbij de risico's en het belang van reserves uit het oog te verliezen.

Voor de streefwaarden geldt dat de norm gekozen is die de PO-raad, in navolging van de commissie DON, voor organisaties van de omvang van de SCOB heeft vastgesteld.

10.2 Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten.

De SCOB is op 01 augustus 2017 ontstaan uit 4 rechtsvoorgangers. Op die datum zijn alle activa en passiva samengevoegd. Dit maakt het wel moeilijker om inzicht te geven en uitleg te geven aan de diverse balansposten.

Wel kunnen we laten zien dat we ondanks de samenvoeging wel door zijn gegaan met het investeren in betere scholen. Dit laten de materiële vaste activa ook zien. Deze zijn met bijna 100.000 euro toegenomen. Dit zijn vooral investeringen in ICT geweest. De rest van de activa is ongeveer gelijk gebleven in het afgelopen jaar.

Het eigen vermogen is licht gestegen. Dit betekent ook dat al het beschikbare geld ook naar de scholen is gegaan, anders was het eigen vermogen verder gestegen. De voorzieningen zijn wel gestegen. Dit heeft te maken met het onderhoud wat steeds hoger wordt. De kortlopende schulden zijn wat afgenomen in de afgelopen periode.

Balans per 31-12-2018 en 31-12-2017

Activa (€)	**31-12-2018**	**31-12-2017**
Materiële vaste activa	958.052	876.974
Financiële vaste activa	18.150	7.050
Vorderingen	236.205	260.734
Liquide middelen	3.513.123	3.342.364
Totaal	**4.725.530**	**4.487.122**
Passiva (€)		
Eigen vermogen	3.183.169	3.148.036
Voorzieningen	1.133.335	904.311
Langlopende schulden	58.438	58.499
Kortlopende schulden	350.587	376.276
Totaal Eigen vermogen	**4.725.530**	**4.487.122**

10.3 Toelichting op het resultaat en wat daaraan heeft bijgedragen

De begroting voor 2018 was de eerste begroting voor de nieuwe stichting die ontstaan is uit de fusie. Het was dus een behoorlijke klus om een kloppende begroting op te stellen. Er waren nog geen referenties met voorgaande jaren.

De opbrengsten zijn in 2018 hoger dan begroot. Dit komt omdat er vaak nadat de begroting gemaakt is door de overheid wijzigingen doorgevoerd worden. Vaak stijgen de lasten van het personeel ook mee met de stijging van de opbrengsten.

Baten (€)

	Realisatie 2018	**Begroting 2018**	**Realisatie 2017**
Rijksbijdragen	4.470.078	4.082.621	4.168.819
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	7.363	1.590	3.015
Overige baten	118.341	56.332	170.359
Totaal Baten	**4.595.783**	**4.140.543**	**4.342.193**

Aan de lasten kant zijn de personele kosten hoger dan begroot, maar niet zoveel hoger als de extra baten die voor personeel ontvangen zijn. De stijging is veroorzaakt door personele wijzigingen.

De leermiddelen, welke vallen onder overige instellingslasten, met name op ICT gebied, zijn behoorlijk duurder geworden dan vooraf ingeschat. Dit heeft ook te maken met licentiekosten die vanaf 2018 elk jaar terug zullen komen.

We hebben in 2018 op alle scholen de ICT omgeving onder handen genomen en dit heeft geleid tot een extra kostenpost bij overige instellingslasten.

Lasten (€)

	Realsatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Personele lasten	3.534.860	3.254.924	3.378.215
Afschrijvingen	138.815	135.012	131.935
Huisvestingslasten	460.562	438.718	332.520
Overige instellingslasten	452.988	365.150	542.510
Totaal Lasten	**4.587.224**	**4.193.804**	**4.385.180**

10.4 Analyse realisatie exploitatie t.o.v. begroting en vorig jaar.

Het gerealiseerde resultaat is ten opzichte van de begroting € 67.219 positiever dan werd verwacht. Er zijn in 2018 nogal wat wijzigingen geweest vanuit de overheid en dat heeft een positieve invloed gehad op het resultaat. Ook wordt er heel goed gekeken naar de uitgaven, om een financieel gezonde stichting te kunnen blijven. Door afspraken met leveranciers te maken over afname hoeveelheden hebben we ook nog wat besparingen kunnen realiseren.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Totaal Baten	4.595.783	4.140.543	4.342.193
Totaal Lasten	4.587.224	4.193.804	4.385.180
Saldo Baten en Lasten	*8.559*	*-53.261*	*-42988*
Financiële Baten en Lasten	26.574	21.175	27.112
Resultaat	**35.133**	**-32.086**	**-15.876**

10.5 Toelichting op het investeringsbeleid.

Er zijn diverse investeringen gedaan. Allereerst de gebruikelijke en geplande, met name in vernieuwing van methodes en meubilair. Daarnaast is er extra geïnvesteerd in hardware ICT. De ontwikkelingen op het terrein van methodevervangende software, de visie op individueel leren van leerlingen en de mogelijkheden die ICT op dat terrein biedt vormen de motivatie daarvoor.

10.6 Toelichting op kasstromen en financiering.

Behoudens de in de voorgaande paragrafen beschreven zaken, hebben zich vrijwel geen opvallende zaken voorgedaan in 2018. Conform de meerjarenonderhoudsplanning is het onderhoud op de scholen uitgevoerd, waarvan de kosten aan de voorziening zijn onttrokken. Deze voorziening is verder opgebouwd om aan de toekomstige verplichtingen die voortvloeien uit de meerjarenonderhoudsplanningen te kunnen voldoen. De verwachting is dat deze voorziening over alle panden gezien de komende 30 jaar een positief saldo laat zien bij de meerjarige meegenomen dotatie. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat de rijksmiddelen onvoldoende zijn om een toereikende dotatie te doen, deze worden aangevuld met reguliere middelen.

Ook de gratificaties voor diverse jubilea zijn onttrokken aan de daarvoor bestemde voorziening en de voorziening is verder opgebouwd conform geldende richtbedragen.

Reserves en eigen vermogen per 01-01-2018 en 31-12-2018 (€)

	01-01-2018	31-12-2018
Algemene reserve	2.512.576	2.542.406
Reserve schoolfonds	27.599	32.902
Bestemmingsreserve bovenschools	607.861	607.861
Totaal Eigen vermogen	**3.148.036**	**3.183.169**

Voorzieningen per 01-01-2018 en 31-12-2018 (€)

	01-01-2018	31-12-2018
Voorziening onderhoud	872.519	1.100.019
Voorziening jubilea	31.792	33.316
Totaal Voorzieningen	**904.311**	**1.133.335**

10.7 Informatie over financiële instrumenten.

Niet van toepassing.

10.8 In control statement

Niet van toepassing.

10.9 Treasurybeleid.

Naar aanleiding van het bestaan van overtollige liquiditeiten alsmede de invoering van de "Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016" (Officieel: Regeling van OCW van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670) houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten; gepubliceerd in Staatscourant nr. 30576 d.d. 15 juni 2016) is het te voeren beleid inzake het vermogensbeheer binnen de SCOB vastgelegd in het treasurystatuut.

10.9.1 Beschrijving van het beleid

De stichting hanteert een treasurystatuut dat voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

10.9.2 Uitvoering van het beleid in de praktijk

De stichting heeft, overeenkomstig het treasurystatuut, een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen bij de huisbankier, die voldoen aan een minimale single A-rating. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. Dit beleid zal in 2019 niet worden veranderd.
De interne verantwoording over treasury-activiteiten vindt plaats door de directeur-bestuurder aan de Raad van Toezicht door middel van de periodieke managementrapportages. Externe verantwoording vindt plaats door middel van het bestuursverslag. De SCOB belegt of leent geen middelen. Ook is er geen sprake van derivaten of andere financiële producten anders dan in 10.9.2 genoemd.

10.10 Continuïteitsparagraaf

10.10.1 A. 1 Kengetallen T tot en met T+5

Personeel

Functiegroep		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Onderwijzend personeel	Bezetting (wtf)	41,0044	39,5	39,5	39	39	39
Management / Directie	Bezetting (wtf)	5,5126	5,1	5,1	4,9	4,9	4,9
Overige medewerkers	Bezetting (wtf)	6,4494	6,8	7,1	7,1	7,2	7,2
Totaal		**52,9664**	**51,4**	**51,7**	**51**	**51,1**	**51,1**
Leerlingen							
Teldatum 1-10		735	731	727	716	717	717

Voor 2019 $^{t}/_{m}$ 2023 zijn de prognosecijfers ingevuld met de kennis van nu. De verwachting is dat er een stabilisatie zal optreden van het aantal personeelsleden. De daling van het aantal leerlingen wordt gecompenseerd door de toenemende werkdrukmiddelen.

10.10.2 A. 2 Meerjarenbegroting T tot en met T +5

Balans 2018 $^{t}/_{m}$ 2023 (€)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Balans						
Vaste Activa	***976.202***	***945.284***	***1.011.163***	***1.006.252***	***1.001.428***	***1.061.875***
Materieel	958.052	927.134	993.013	988.102	983.278	1.043.725
Financieel	18.150	18.150	18.150	18.150	18.150	18.150
Vlottende Activa	***3.749.328***	***3.770.154***	***3.881.637***	***4.102.015***	***3.963.615***	***3.926.655***
Vorderingen	236.205	236.205	236.205	236.205	236.205	236.205
Liquide Middelen	3.513.123	3.533.949	3.645.432	3.865.810	3.727.410	3.690.450
Totaal Activa	**4.725.530**	**4.715.438**	**4.892.800**	**5.108.267**	**4.965.043**	**4.988.530**
Eigen Vermogen	***3.183.169***	***3.211.717***	***3.294.562***	***3.311.250***	***3.257.854***	***3.138.483***
Algemene Reserve	2.542.406	2.570.954	2.653.799	2.670.487	2.617.091	2.497.720
Bestemmingsre-serves	640.763	640.763	640.763	640.763	640.763	640.763
Voorzieningen	***1.133.335***	***1.097.338***	***1.194.498***	***1.395.920***	***1.308.735***	***1.454.236***
Langlopende schulden	***58.438***	***55.795***	***53.152***	***50.509***	***47.866***	***45.223***
Kortlopende schulden	***350.588***	***350.588***	***350.588***	***350.588***	***350.588***	***350.588***
Totaal Passiva	**4.725.530**	**4.715.438**	**4.892.800**	**5.108.267**	**4.965.043**	**4.988.530**

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is uitgegaan van voortzetting van het huidige beleid. Dat wil zeggen dat er binnen de middelen die beschikbaar zijn, een (nagenoeg) sluitende begroting zal worden gepresenteerd. De afspraken en uitgangspunten worden vastgelegd in het op te stellen Algemeen Financieel Beleid van de stichting.

Alle momenteel bekende baten, lasten en toekomstige (onderhoud en investering) verplichtingen zijn meegenomen in de meerjarencijfers. Daar waar onzekerheden en risico's voorzien zijn, is gewerkt met stelposten. Een belangrijke onzekerheid is de ontwikkeling van de loonkosten in combinatie met de bekostiging. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is uitgegaan van evenwicht tussen kostenstijging en bekostiging.

Conform de meerjareninvesteringsplanning zullen de investeringen uitgevoerd

worden. De verwachting is dat dit meerjarig gezien in zijn totaliteit min of meer in evenwicht zal zijn. De beschikbare liquide middelen zijn ruimschoots voldoende om deze investeringen te dragen.

De voorzieningen laten de komende jaren een stabiele lijn zien. In het kader van de doordecentralisatie van het buitenonderhoud zal er gedoteerd worden om de onderhoudsvoorziening op peil te houden. Binnen de door het rijk toegekende middelen zal dit gezien de staat van de gebouwen niet toereikend zijn. Er zullen middelen vanuit andere budgetten gebruikt moeten worden om de voorziening op gewenst niveau te krijgen. Eind 2017 is binnen de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel een IHP opgesteld. De verwachting is dat dit (qua exploitatie) een positief effect zal hebben op de schoolgebouwen in Hedel en Brakel. Bij het schrijven van deze continuïteitsparagraaf is daar nog onvoldoende zicht op. Op basis van overleg met het extern adviesbureau is dit voor nu neutraal opgenomen. Gedurende de komende jaren zal nauwlettend gekeken worden wat de mogelijkheden en gevolgen zijn van mogelijke extra investeringen bij deze ontwikkelingen.

Raming van baten en lasten 2019 t/m 2023 (€)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Baten						
Rijksbijdragen	4.470.078	4.496.231	4.462.324	4.438.964	4.408.237	4.377.222
Overige overheidsbijdragen en subsidies	7.363	802	802	802	802	802
Overige baten	118.341	13.641	13.641	13.641	13.641	13.641
Lasten						
Personeelslasten	3.534.860	3.594.094	3.511.906	3.549.703	3.586.060	3.621.020
Afschrijvingen	138.815	132.189	119.173	119.173	119.173	119.173
Huisvestingslasten	460.562	450.793	450.793	450.793	450.793	450.793
Overige instellingslasten	452.988	326.050	326.050	326.050	326.050	326.050
Saldo baten en lasten						
Saldo fin. bedrijfsvoering (rentebaten -/- rentelasten)	8.557	7.548	68.845	7.688	-59.396	-125.371
Saldo buitengewone baten en lasten	26.574	21.000	14.000	9.000	6.000	6.000
Totaal resultaat	**35.131**	**28.548**	**82.845**	**16.688**	**-53.396**	**-119.371**

Voor zover mogelijk zijn ook de kosten van de risico's zoals beschreven in de risicoparagraaf als stelpost opgenomen voor een gemiddelde waarde van de kans maal de impact. Dit blijft moeilijk te voorzien en vormt een beperkt risico voor de resultaten in de komende jaren, zowel negatief als positief.

Er zijn momenteel geen grote contractactiviteiten voorzien die zorgen voor een reële impact op bovenstaande cijfers. Zoals eerder geschreven lopen er gesprekken met de gemeente voor de (ver)nieuwbouw van een aantal panden die niet meer voldoen voor het onderwijs van nu. Concrete bedragen of gevolgen voor de meerjarencijfers zijn nog niet te noemen. Er wordt voor deze panden conform MJOP gedoteerd, het onderhoudsniveau is echter laag waardoor daar ruimte ligt om eventuele toekomstige verplichtingen of investeringen te dragen.

10.10.3 B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

Voor wat betreft de werking van de Administratieve Organisatie wordt gewerkt aan het opstellen van een Handboek Administratieve Organisatie. Voor de Interne Controle wordt gewerkt aan het opstellen van Algemeen Financieel beleid en de bijlagen daarvan. Daarnaast zijn er zaken uitbesteed aan het administratiekantoor en zijn er afspraken gemaakt in een Service Level Agreement. Het administratiekantoor is in bezit van een TPM-verklaring wat de uitbesteedde zaken borgt. Binnen de organisatie wordt er gewerkt met een vaste cyclus voor wat betreft Planning en Control.

10.10.4 B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Hieronder zijn de belangrijkste risico's op een rij gezet. Dit zijn defensieve getallen naast de opgenomen stelposten in de meerjarenbegroting. Het gaat hier om onvoorziene, tegenvallende afwijkingen ten opzichte van de verwachte kosten die meerjarig al zijn begroot.

Risico	Maximale impact per risico (a)	Kans dat risico zich voordoet (b)	Berekende verwachte impact (a x b)
Tegenvallende leerlingaantallen ten opzichte van MJB	€ 150.000	4	€ 50.000
Wet Werk en Zekerheid en transitievergoeding / arbeidsconflicten	€ 100.000	3	€ 50.000
Onvoldoende bekostiging (buiten)onderhoud (o.a.) door de decentralisatie	€ 100.000	5	€ 100.000
Vergrijzing personeelsbestand en DiOw verplichtingen	€ 50.000	4	€ 30.000
Niet kunnen krijgen / vasthouden van goed personeel	€ 150.000	5	€ 100.000
Eigen Risicodrager Schap Ziekteverzuim	€ 150.000	4	€ 100.000
Passend Onderwijs	€ 100.000	3	€ 25.000

Kans:

1. Zeer onwaarschijnlijk <5%
2. Onwaarschijnlijk 5% <> 10%
3. Waarschijnlijk 10% <> 25%
4. Meer dan waarschijnlijk 25% <> 50%
5. Zeer waarschijnlijk 50% <> 100%

Bovenstaande laat zien dat de SCOB diverse risico's onderkent, de som hiervan is € 465.000. Hieronder volgt er per thema een korte toelichting met daarbij de ondernomen of uit te voeren acties.

1. Leerlingenkrimp met de gevolgen daarvan

Het aantal leerlingen laat al een aantal jaren een gestage krimp zien. Volgens externe prognoses lijkt dat de komende 3 à 4 jaar nog aan te houden. Dat vraagt om alertheid en formatief scherp sturen. Gezien de onzekerheid van deze prognoses is het lastig meerjarige plannen te maken met betrekking tot het personeel. In de tijd van toenemende schaarste van lesgevend personeel lijkt het gevaar van boventalligheid en daarmee samenhangende extra kosten beperkt.

2. Wet Werk en Zekerheid en transitievergoeding
Het toenemend lerarentekort zorgt dat de keuze uit nieuw personeel kleiner is. Dit maakt dat we misschien soms noodgedwongen personeel moeten aannemen waarvan niet helemaal zeker is of het passend is bij de organisatie. Dat vergroot de kans op verplichtingen bij het afscheid nemen van deze personeelsleden. Op dit moment lijkt dat risico klein, maar de kans bestaat dat dit de komende jaren kan toenemen.

3. Huisvesting
Diverse schoolgebouwen zijn op leeftijd en brengen (te) veel kosten met zich mee. Sowieso is het vrijwel onmogelijk om de rijksbijdragen en de lasten qua huisvesting in balans te brengen. Dit wordt landelijk onderkend. Het is een reëel risico dat onderhoud extra kosten met zich meebrengt. De kans is aanzienlijk dat het nieuwe IHP voor een tweetal panden zal zorgen voor spoedige (ver)nieuwbouw waardoor de kosten meer in balans zullen komen met de inkomsten.

4. Vergrijzing personeelsbestand
Het aantal medewerkers dat recht heeft op en gebruik maakt van de regeling voor Duurzame Inzetbaarheid van de oudere werknemers, stijgt. Teneinde dit goed in kaart te brengen en hierop te anticiperen, is er een voorziening gevormd waarin de voorziene lasten hiervan opgenomen zijn. Daarmee dekken we een belangrijk deel van dit risico. De opname van het reguliere budget zonder eerst te sparen, is echter lastig in kaart te brengen omdat dit jaarlijks bij het opstellen van de formatieplannen kan veranderen. De verwachting is dat meer mensen gebruik gaan maken van deze regeling en de lasten meerjarig gezien zullen stijgen. We informeren hier actief naar bij medewerkers en hebben hier ook meerjarig een bedrag voor opgenomen in de begroting.

5. Aantrekken nieuw personeel
Gaandeweg 2017 werd het steeds lastiger om voldoende goed gekwalificeerd personeel te krijgen om de vacatures ingevuld te krijgen. Waar dit eerst enkel bij invallers het geval leek, zien we het nu breder. De verwachting is dat dit de komende jaren in toenemende mate een probleem zal worden waardoor het risico aanzienlijk is dat we om concurrerend te blijven meer geld moeten uittrekken om mensen aan te trekken en vast te houden. Een oplossing voor dit risico is op dit moment niet voorhanden.

6. Passend Onderwijs
De invoering van het Passend Onderwijs stelt ons voor verschillende uitdagingen. Dit geeft met name uitdagingen bij het zoeken van de juiste expertise en het werkbaar houden van de werkzaamheden van de leerkrachten. Zowel in het lesgevende deel als bij de administratieve kant van het verhaal. De uitdaging is hier om zoveel als mogelijk passende plaatsen te bieden aan de leerlingen die aan onze zorgen zijn toevertrouwd en om aan de andere kant het welbevinden van het personeel en de andere leerlingen in het oog te houden. Dit kan betekenen dat aanvullend op de middelen vanuit het samenwerkingsverband ook eigen gelden moeten worden ingezet.

7. Eigen Risico Dragerschap ziekteverzuim
Vanaf 01 januari 2018 zijn we Eigen Risico Drager voor wat betreft het ziekteverzuim. Op basis van historische gegevens omtrent verzuim is deze keuze in samenspraak met de diverse geledingen gemaakt. De besparing op de premie in combinatie met vrijheid van inzet personeel, lijkt rendabel. Zowel in geld als in

flexibiliteit en kwaliteit. Er is hier wel een risico aan verbonden. Het is denkbaar dat in een zeker jaar de verzuimkosten hoger zijn dan de bespaarde premie. Zodoende is er een bestemmingsreserve gevormd die de komende jaren tot het gewenste niveau gevuld zal worden.

10.10.5 B.3 Rapportage toezichthoudend orgaan

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT/INTERN TOEZICHT

SCOBommelerwaard

NAAM ORGANISATIE	Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard (SCOB)
WERKGEVERNUMMER	42658

Inhoud

Algemeen 24
Samenstelling 24
Taken en bevoegdheden 25
Risicobeheersing 26
Verslag over afgelopen jaar 26

Algemeen

Met ingang van 01 augustus 2010 is de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur van kracht.
Dit houdt in dat het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling er voor dient te zorgen dat de functies van bestuur en intern toezicht op het bestuur in functionele of organieke zin zijn gescheiden.

In het kader van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur', die een scheiding tussen bestuur en intern toezicht vereist, wordt in dit verslag een apart hoofdstuk besteed aan het interne toezicht. Dit hoofdstuk is geschreven door de interne toezichthouders ofwel de toezichthoudende bestuursleden.

Wettelijke basis

De wet schrijft voor dat interne toezichthouders ten minste belast zijn met:

- het goedkeuren van het meerjarig strategisch beleidsplan, de begroting en het jaarverslag;
- toezicht op naleving door bestuur van wettelijke verplichtingen en de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs';
- toezicht op de doelmatige en rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen;
- het aanwijzen van een accountant;
- het afleggen van verantwoording in het jaarverslag.

Bestuursvorm

Sinds augustus 2017 is het bestuursmodel "Raad van Beheermodel" (one-tier-structuur) officieel van kracht. Wij hanteren en passen de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs' toe. Het bestuur van de Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard bestaat uit het algemeen bestuur dat de intern toezichthoudende functie uitoefent en het dagelijks bestuur dat alle bestuurstaken uitvoert. Op deze manier zijn bestuur en toezicht gescheiden, zoals de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' voorschrijft.

Samenstelling

Functionele scheiding

Voorzitter	D. Poortvliet	Toezichthoudend
Bestuurslid	C. de Haas	Toezichthoudend
Bestuurslid	D. Groeneveld	Toezichthoudend
Bestuurslid	E. Oosterom	Toezichthoudend
Bestuurslid	B. Schriever	Toezichthoudend
Bestuurslid	G.J. Westeneng	Toezichthoudend
Penningmeester	C. Booij	Bestuurlijke taak
Bestuurslid	H.J. de Haan	Bestuurlijke taak
Directielid	G.T. Tissink	Bestuurlijke taak

Taken en bevoegdheden

Jaarrekening
Het toezichthoudend bestuur heeft het jaarverslag over 2017 goedgekeurd. Ook is de begroting voor het kalenderjaar 2019 goedgekeurd. De interne toezichthouders hebben de accountant uitgekozen en stelden vast dat deze onafhankelijk was ten opzichte van de SCOB.

Vacatiegeldregeling
In artikel 25 van de 'Code voor goed bestuur in het primair onderwijs' zijn landelijke normbedragen vastgesteld voor vergoedingen aan toezichthoudende bestuursleden. Hierbij valt te denken aan vergoedingen voor onkosten die met het voorbereiden en bijwonen van de vergaderingen te maken hebben. Het bestuur heeft hier voor onbepaalde tijd vrijwillig afstand van gedaan.

Besluiten waarvoor statutair bepaald voorafgaande toestemming van toezichthouders is vereist door toezichthoudende bestuursleden
Op grond van de statuten en het bestuursreglement is voorafgaande goedkeuring van de toezichthoudende bestuursleden vereist voor een aantal (voorgenomen) besluiten. Het gaat hier om:
a. het aangaan of verbreken van duurzame $^{en}/_{of}$ strategische samenwerkingsverbanden;
b. het aangaan van (meerjarige) financiële verplichtingen die niet in de begroting zijn opgenomen;
c. het aangaan van geldleningen;
d. het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking met een andere rechtspersoon indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de stichting of de in stand te houden scholen;
e. ingrijpende reorganisaties, waaronder in ieder geval moet worden verstaan het gelijktijdig of binnen een kort tijdsbestek beëindigen van de arbeidsovereenkomst van vijf procent (5%) van het in dienst van de stichting zijnde personeel;
f. ingrijpende wijzigingen in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers in dienst van de stichting;
g. belangrijke wijzigingen in het onderwijsaanbod van de stichting respectievelijk van de onder de stichting ressorterende scholen;
h. het stichten, opheffen of samenvoegen van scholen;
i. vaststellen van het managementstatuut;
j. het aanvragen van surseance van betaling of faillissement van de stichting;
k. het nemen van besluiten waarvan de toezichthoudende bestuursleden hebben bepaald dat deze aan haar goedkeuring zijn onderworpen. Bij een dergelijke beslissing van het bestuur moeten de desbetreffende besluiten duidelijk omschreven worden en onmiddellijk aan de directeur-bestuurder worden verteld.

Er hebben zich in 2018 geen van bovenstaande situaties voorgedaan.

Risicobeheersing

De toezichthoudende en de uitvoerende bestuursleden zijn voortdurend met elkaar in gesprek over eventuele risico's. Het gaat dan bijvoorbeeld om strategische, financiële of operationele risico's.

In het kader van krimp sloot het bestuur aan bij verschillende regionale gesprekken en overleggen. Hierin participeerden naast de gemeentelijke overheid ook andere schoolbesturen in de regio.

Ook t.a.v. het gebouwenonderhoud zijn gesprekken gevoerd en afwegingen gemaakt.

Verslag over afgelopen jaar

Het toezichthoudend bestuur heeft in 2018 zes keer regulier vergaderd op de volgende data: 31 januari, 18 april, 18 juni, 26 september, 31 oktober en 17 december. Ook vond er overleg plaats met diverse interne en externe stakeholders, waaronder de GMR, de identiteitscommissies en de schooldirecteuren.

Managementrapportages
Bij de uitoefening van het intern toezicht is gebruik gemaakt van managementrapportages zoals die door de directeur-bestuurder zijn opgesteld. Aan de hand van deze rapportages heeft het toezichthoudend bestuur het beleid, de besluiten en het functioneren van de directeur-bestuurder beoordeeld.

Prioriteiten
In het eerste volledige jaar van de SCOB lagen de prioriteiten op het vlak van organisatie en harmonisatie. Zo ging veel aandacht uit naar ontwikkelen en harmoniseren van beleidsdocumenten, aandacht voor kennismaking en verbinding tussen diverse betrokkenen binnen de SCOB en communicatie, zowel intern als extern. Ook was er aandacht voor privacybeleid. In het kader van de AVG werden een privacyreglement en een privacyverklaring opgesteld en werd een functionaris gegevensbescherming aangesteld.

In het najaar van 2018 zijn diverse gesprekken gevoerd om te komen tot een eerste strategisch beleidsplan voor de SCOB. In februari 2019 wordt dit definitief vastgesteld, gezamenlijk ondertekend door toezichthouders, bestuur en GMR.

Het toezichthoudend bestuur constateert dat 2018 met een positief financieel saldo is afgesloten. Er was een gering tekort begroot. Ook was er sprake van extra investeringen in ICT. Daartegenover stonden aanzienlijke extra baten, te weten werkdrukmiddelen en ondersteuningsmiddelen. In het kader van een verantwoorde vermogenspositie blijft er aandacht voor extra investeringen in onderwijs, personeel en huisvesting.

Ten slotte
De SCOB maakt zich sterk voor christelijk onderwijs in de Bommelerwaard. Dit drijft leerkrachten, schooldirecteuren en ook het toezichthoudend bestuur. Samen met elkaar bouwen we in vertrouwen en afhankelijkheid van God, onze Hemelse Vader, aan een sterke organisatie die voor kinderen het verschil maakt.

KENGETALLEN

	2018	2017
Liquiditeit *(Vlottende activa / kortlopende schulden)*	10,69	9,58
Solvabiliteit 1 *(Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%)*	67,36	70,16
Solvabiliteit 2 *(Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%)*	91,34	90,31
Rentabiliteit *(Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%)*	0,76	-0,36
Weerstandsvermogen excl. MVA *(Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%)*	49,78	54,48
Weerstandsvermogen incl. MVA *(Eigen vermogen / totale baten * 100%)*	68,83	72,02
Huisvestingsratio *((Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten * 100 %)*	10,16	7,70
Personele lasten / totale lasten (in %)	77,51	77,52
Materiële lasten / totale lasten (in %)	22,49	22,48
Personele lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	77,02	77,01
Materiële lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	22,98	22,99

Liquiditeit
Het kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit
In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.
Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio
Het kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestinglasten t.o.v. de totale lasten.

B1 Grondslagen

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 450 aangehouden.

De activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:
Technische zaken: diverse afschrijvingstermijnen op basis van geschatte levensduur.
Meubilair: algemeen 20 jaar, inrichting speellokaal 30 jaar.
ICT: computers, servers en printers 5 jaar; netwerkbekabeling 20 jaar; digitale schoolborden 7 jaar.
Onderwijsleerpakket: methoden, apparatuur 9 jaar.

De genoemde afschrijvingstermijnen gelden vanaf 1 augustus 2017. Voor eerder aangeschafte vaste activa kunnen andere termijnen gelden.

Financiële vaste activa

Waarborgsom tablets
Dit betreft betaalde waarborgsommen voor het gebruik van tablets ten behoeve van een online onderwijsplatform. De waarborgsommen dienen ter zekerheid van nakoming van verplichtingen uit hoofde van een voor onbepaalde tijd aangegane overeenkomst. Er wordt geen rente vergoed.

Vorderingen
De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.
De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.
Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.
De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.
Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

De "Reserve schoolfonds" en het "Fonds stichting" zijn met eigen middelen, d.w.z. zonder subsidie van de overheid opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve c.q. het fonds.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in minderling zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea. Deze wordt opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Voorziening jubilea
Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1%.

Voorziening groot onderhoud
De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Langlopende en kortlopende schulden en overige verplichtingen
Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

De tot op heden ontvangen investeringssubsidies die dienen ter dekking van afschrijvingslasten van materiële vaste activa in de volgende jaren zijn ook opgenomen onder de langlopende schulden.

Kasstroomoverzicht
In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen.
Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen
De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen
Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies
Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd

exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen
De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2018 is 97%
Per ultimo 2017 was deze 104,4%

Afschrijvingen
Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Algemeen
De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico
De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.
De instelling loopt geen prijsrisico's.
De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico
De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico
Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. De instelling maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden
Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

B2 BALANS PER 31 december 2018
(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2018		31 december 2017	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Gebouwen en terreinen		43.692		49.030	
Technische zaken		196.303		211.828	
Meubilair		322.089		318.247	
ICT		264.425		156.011	
OLP en apparatuur		131.543		141.858	
			958.052		876.974
Financiële vaste activa	2				
Waarborgsom tablets		18.150		7.050	
			18.150		7.050
Vlottende activa					
Vorderingen	3				
Ministerie van OCW/EZ		197.637		200.526	
Overige overlopende activa		16.519		10.148	
Overige vorderingen		22.049		50.060	
			236.205		260.734
Liquide middelen	4		3.513.123		3.342.364
			4.725.530		4.487.122

B2 BALANS PER 31 december 2018
(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2018		31 december 2017	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen	5				
Algemene reserve		2.542.406		2.512.576	
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)		640.763		635.460	
			3.183.169		3.148.036
Voorzieningen	6				
Personeelsvoorzieningen		33.316		31.792	
Overige voorzieningen		1.100.019		872.519	
			1.133.335		904.311
Langlopende schulden	7				
Vooruitontvangen investeringssubsidies		58.438		58.499	
			58.438		58.499
Kortlopende schulden	8				
Crediteuren		40.061		35.943	
Ministerie van OCW		0		44.956	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		132.604		111.009	
Schulden terzake van pensioenen		41.478		38.458	
Overige kortlopende schulden		20.876		43.006	
Overlopende passiva		115.568		102.904	
			350.587		376.276
			4.725.530		4.487.122

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Baten			
(Rijks)bijdragen	4.470.078	4.082.621	4.168.819
Overige overheidsbijdragen en subsidies	7.363	1.590	3.015
Overige baten	118.341	56.332	170.359
	4.595.783	4.140.543	4.342.193
Lasten			
Personele lasten	3.534.860	3.258.399	3.378.215
Afschrijvingen	138.815	135.012	131.935
Huisvestingslasten	460.562	438.718	332.520
Overige instellingslasten	452.988	361.675	542.510
	4.587.224	4.193.804	4.385.180
Saldo baten lasten	8.559	-53.261	-42.988
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	28.923	22.000	28.886
Financiële lasten	2.349	825	1.774
Financiële baten en lasten	26.574	21.175	27.112
Resultaat	35.133	-32.086	-15.876

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2018

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo van baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		8.559		-42.988
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	138.815		131.935	
- Mutaties voorzieningen	229.024		113.975	
		367.839		245.911
Veranderingen in vlottende middelen				
- Vorderingen	24.529		2.042	
- Kortlopende schulden	-25.688		-17.471	
		-1.160		-15.429
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		375.238		187.494
- Ontvangen interest	28.923		28.886	
- Betaalde interest	-2.349		-1.774	
		26.574		27.112
Kasstroom uit operationele activiteiten		401.812		214.606
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-219.893		-230.729	
Mutaties leningen u/g	0		4.000	
Overige investeringen in financiële vaste activa	-11.100		-1.350	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-230.993		-228.079
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	-61		6.602	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-61		6.602
Mutatie liquide middelen		170.758		-6.870
Beginstand liquide middelen	3.342.364		3.349.235	
Mutatie liquide middelen	170.758		-6.870	
Eindstand liquide middelen		3.513.123		3.342.364

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS
(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
1 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	43.692	49.030
Technische zaken	196.303	211.828
Meubilair	322.089	318.247
ICT	264.425	156.011
OLP en apparatuur	131.543	141.858
	958.052	876.974

	Gebouw- en en terreinen	Tech- nische zaken	Meubilair	ICT	OLP en appara- tuur	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde 31 december 2017						
Aanschafwaarde	93.435	273.983	706.652	565.532	596.952	2.236.554
Cumulatieve afschrijvingen	-44.405	-62.155	-388.405	-409.521	-455.094	-1.359.580
Boekwaarde 31 december 2017	49.030	211.828	318.247	156.011	141.858	876.974
Mutaties						
Investeringen	0	1.180	27.852	165.778	25.083	219.893
Afschrijvingen	-5.338	-16.704	-24.010	-57.365	-35.398	-138.815
Mutaties boekwaarde	-5.338	-15.524	3.842	108.413	-10.315	81.078
Boekwaarde 31 december 2018						
Aanschafwaarde	93.435	275.163	734.504	731.310	622.035	2.456.447
Cumulatieve afschrijvingen	-49.743	-78.859	-412.415	-466.886	-490.492	-1.498.395
Boekwaarde 31 december 2018	43.692	196.303	322.089	264.425	131.543	958.052

Afschrijvingspercentages

	van	t/m
Gebouwen en terreinen	5,00 %	6,67 %
Technische zaken	4,00 %	10,00 %
Meubilair	5,00 %	12,50 %
ICT	10,00 %	33,33 %
OLP en apparatuur	11,11 %	33,33 %

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€

2 Financiële vaste activa

Waarborgsom tablets	18.150	7.050
	18.150	7.050

	Boek-waarde 1-1-18	Investeringen en versterkte leningen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boek-waarde 31-12-28
	€	€	€	€
Waarborgsom tablets	7.050	12.300	-1.200	18.150
	7.050	12.300	-1.200	18.150

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€

3 Vorderingen

Ministerie van OCW/EZ	197.637	200.526
Overige vorderingen	22.049	50.060
Overige overlopende activa	16.519	10.148
	236.205	260.734

Ministerie van OCW/EZ

Bekostiging OCW	197.637	200.526
	197.637	200.526

Overige vorderingen

Vervangingsfonds inzake salariskosten	0	37.721
Overige vorderingen	19.468	12.339
Rekening courant voorschool	2.581	0
	22.049	50.060

Overige overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	16.519	10.148
	16.519	10.148

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€

4 Liquide middelen

Banktegoeden	3.513.123	3.342.364
	3.513.123	3.342.364

Banktegoeden

Betaalrekeningen bestuur	77.002	241.372
Spaarrekeningen	3.398.339	2.993.392
Betaalrekening scholen	37.781	107.600
	3.513.123	3.342.364

PASSIVA

5 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 01-01-2018	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	2.512.576	29.830	0	2.542.406
Bestemmingsreserves privaat (B)				
Reserve schoolfonds	27.599	5.303	0	32.902
Fonds Stichting	607.861	0	0	607.861
	635.460	5.303	0	640.763
Totaal bestemmingsreserves (A + B)	635.460	5.303	0	640.763
Eigen vermogen	3.148.036	35.133	0	3.183.169

6 Voorzieningen

	Saldo 1-1-2018	Dotaties	Onttrek-kingen	Vrijval	Saldo 31-12-2018
Personeel:					
Jubilea	31.792	9.120	0	-7.596	33.316
	31.792	9.120	0	-7.596	33.316
Overig:					
Onderhoud	872.519	255.518	-28.018	0	1.100.019
	872.519	255.518	-28.018	0	1.100.019
Totaal voorzieningen	904.311	264.638	-28.018	-7.596	1.133.335

Verloop voorzieningen

	Saldo 31-12-2018	Kortlopend < 1 jaar	Middellang 1 - 5 jaar	Langlopend > 5 jaar
Personeel:				
Jubilea	33.316	5.659	7.701	1.956
	33.316	5.659	7.701	1.956
Overig:				
Onderhoud	1.100.019	291.515	555.157	253.347
	1.100.019	291.515	555.157	253.347
Voorzieningen	1.133.335	297.174	562.858	255.303

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
7 Langlopende schulden		
Vooruitontvangen investeringssubsidies	58.438	58.499
	58.438	58.499

Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard
Verloop langlopende schulden

	Boekwaarde 01-01-2018	Ontvangen 2018	Vrijval 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 - 5 jaar	Looptijd 5 > jaar
	€	€	€	€	€	€	€
Vooruitontv. Inv.subs. Gemeente 400	4.498	0	-802	3.696	0	2.929	767
Vooruitontv. Inv.subs. Privaat 400	13.832	775	-792	13.815	0	3.168	10.647
Vooruitontv. Inv.subs. Privaat 401	31.861	2.000	-1.010	32.851	0	4.038	28.813
Vooruitontv. Inv.subs. Privaat 403	525	0	0	525	0	0	525
Vooruitontv. Inv.subs. Privaat 405	7.513	0	0	7.513	0	0	7.513
	53.731	2.775	-1.802	54.704	0	7.206	47.498
Vooruitontv. Inv.subs. OCW 400	271	0	-232	39	0	39	0
	58.499	2.775	-2.836	58.438	0	10.174	48.264

Het deel met een looptijd < 1 jaar wordt gepresenteerd onder de overlopende passiva.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
8 Kortlopende schulden		
Crediteuren	40.061	35.943
Ministerie van OCW	0	44.956
Belastingen en premies sociale verzekeringen	132.604	111.009
Schulden terzake van pensioenen	41.478	38.458
Overige kortlopende schulden	20.876	43.006
Overlopende passiva	115.568	102.904
	350.587	376.276
Ministerie van OCW		
OCW	0	44.956
	0	44.956
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	120.873	61.221
Premies sociale verzekeringen	0	33.034
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	11.731	16.754
	132.604	111.009
Overige kortlopende schulden		
Overige kortlopende schulden	20.876	43.006
	20.876	43.006
Overlopende passiva		
Nog te betalen vakantiegeld	110.214	88.269
Vooruitontvangen investeringssubsidies gemeente	802	802
Vooruitontvangen investeringssubsidies privaat	1.843	1.802
Vooruitontvangen investeringssubsidies OCW	232	232
Vooruitontvangen bedragen	551	10.177
Overige	1.926	1.621
	115.568	102.904

Model G Specificatie posten OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule
(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond? Ja	Nee
	Kenmerk datum	EUR	EUR	*(aankruisen wat van toepassing is)*	
				☐	☐
				☐	☐
	totaal	0	0		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule
(Regeling ROS art. 13 lid 2 sub b)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale lasten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk datum	EUR	EUR	EUR	EUR
	totaal	0	0	0	0

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01 2017	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale lasten 31-12-2017	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	E
	totaal	0	0	0	0	0	

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

Baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
(Rijks)bijdragen			
Vergoeding Personeel	2.857.733	2.676.304	2.746.506
Vergoeding Materiële Instandhouding	668.243	666.320	646.046
Vergoeding PAB	563.101	507.836	509.451
Vergoeding Werkdrukvermindering	49.322	0	0
Niet-geoormerkte subsidies	138.194	129.211	114.347
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV	193.485	102.950	152.469
	4.470.078	4.082.621	4.168.819
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
Gemeente: 1e inrichting	0	0	500
Gemeente: overige vergoedingen	6.561	0	1.713
Gemeente: vrijval investeringssubsidies	802	1.590	802
	7.363	1.590	3.015
Overige baten			
Verhuur onroerende zaken	13.195	15.400	9.361
Baten schoolfonds	56.229	34.600	34.823
Samenwerkingsverband	5.000	5.000	6.010
Vrijval investeringssubsidie privaat	1.760	1.100	1.760
Vrijval investeringssubsidie OCW	232	232	232
Ouderbijdragen	0	0	11.513
SWV Vergoeding Detachering	0	0	88.350
Overige baten personeel	35.196	0	8.137
Overige baten	6.730	0	10.172
	118.341	56.332	170.359

Lasten

Personele lasten			
Lonen en salarissen	2.620.481	3.145.699	2.479.390
Sociale lasten	494.973	0	518.785
Pensioenlasten	344.792	0	331.168
Overige personele lasten	141.652	112.700	209.025
Uitkeringen (-/-)	-67.039	0	-160.153
	3.534.860	3.258.399	3.378.215

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Salariskosten directie	512.063	551.324	561.052
Salariskosten OP	2.394.755	2.193.277	2.330.558
Salariskosten OOP	200.710	161.947	144.029
Salariskosten werkdrukvermindering OP	4.665	0	0
Salariskosten werkdrukvermindering OOP	18.459	0	0
Salariskosten schoonmaak	23.716	22.272	29.375
Salariskosten t.l.v. vervangingsfonds	715	0	114.626
Salariskst. verv. pers e/r rechtspos. verlof	3.478	0	1.678
Opname onbetaald verlof	577	0	384
Salariskosten vervanging eigen rekening	74.454	98.744	23.836
Salariskosten zw gerelateerde vervanging	65.138	0	35.555
Salariskosten Passend Onderwijs	17.518	17.606	6.928
Salariskosten rugzak-leerling	37.356	13.428	4.764
Onkostenvergoeding via salaris	0	1.000	463
Salariskosten WKR via salaris	9.110	1.750	6.598
Salariskosten ouderschapsverlof	20.837	24.223	30.277
Salariskosten gemeente	3.045	3.475	-903
Correctie sociale lasten	-494.973	0	-518.785
Correctie pensioenen	-344.792	0	-331.168
Salariskosten seniorenregeling	58.127	56.653	40.120
Salariskosten t.l.v. OCW-subsidies	15.523	0	0
	2.620.481	3.145.699	2.479.390
Sociale lasten			
Sociale lasten	494.973	0	518.785
	494.973	0	518.785
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	344.792	0	331.168
	344.792	0	331.168
Overige personele lasten			
Nascholing	53.867	47.500	57.798
Kosten schoolbegeleiding	-393	500	1.738
Mutatie VU/EJU	0	0	32
Kosten Arbo	8.850	8.250	7.780
Dotatie voorziening jubilea	9.120	0	4.308
Vrijval voorziening jubilea	-7.596	0	-8.015
WKR via Financiële Administratie	17.277	12.000	10.153
Overige personeelskosten	15.942	14.850	43.663
Afdracht uitkeringen	8.162	0	0
Personele kosten contractbasis	29.791	29.600	50.468
Personele kosten contractbasis (verv)	0	0	41.101
Premiedifferentiatie VF	2.926	0	0
Afdracht GOVAK gelden	3.706	0	0
	141.652	112.700	209.025
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	-67.039	0	-160.153
	-67.039	0	-160.153

Personeelsbezetting

	2018 Aantal FTE's	2017 Aantal FTE's
DIR	6,33	7,69
OP	40,61	40,51
OOP	7,17	5,58
	54,11	53,78

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Afschrijvingen			
Gebouwen en terreinen	5.338	5.336	5.338
Technische zaken	16.704	13.047	16.390
Meubilair	24.010	25.947	22.227
ICT	57.365	53.936	50.713
OLP en apparatuur	35.398	36.746	37.267
	138.815	135.012	131.935
Huisvestingslasten			
Dotatie onderhoudsvoorziening	255.518	255.518	145.520
Onderhoud gebouw/installaties	36.087	20.000	38.243
Energie en water	71.367	65.300	55.580
Schoonmaakkosten	60.626	60.700	61.269
Heffingen	11.518	15.950	14.566
Tuinonderhoud	12.830	12.500	9.918
Bewaking en beveiliging	12.617	8.750	7.423
	460.562	438.718	332.520
Overige instellingslasten			
Administratie- en beheerslasten			
Administratie en beheer	56.519	55.000	75.298
Reis- en verblijfkosten	156	200	48
Accountantskosten	6.303	6.000	10.083
Telefoonkosten	4.166	3.400	3.348
Overige administratie- en beheer	1.540	11.000	78.125
	68.683	75.600	166.902
Inventaris en apparatuur			
Onderh./verv. inventaris < € 450	1.838	2.000	5.090
	1.838	2.000	5.090

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€
Overige			
Representatiekosten	14.636	4.750	6.417
Contributies	4.635	4.100	4.301
Excursies / werkweek / sport	4.182	5.000	4.573
Bijzondere activiteiten	724	1.500	10.684
Jaarafsluiting	0	250	283
Schoolkrant	0	1.000	629
Medezeggenschap	2.052	1.150	1.326
Verzekeringen	4.917	1.950	1.983
Advertentiekosten	939	2.500	1.391
Portikosten / drukwerk	1.939	3.350	2.956
PR	440	1.500	1.297
Kantinekosten	6.766	4.700	5.922
Culturele vorming	10.048	11.500	12.099
Schooltest / onderzoek / begeleiding	14.905	13.500	13.534
Overige gemeente	1.505	0	1.151
Lasten schoolfonds	49.382	34.600	30.373
Lief & leed/vieringen	894	2.550	5.345
Overige uitgaven	9.019	2.250	13.585
	126.985	96.150	117.849
Leermiddelen (PO)			
Onderwijsleerpakket	133.587	107.675	137.371
Informatietechnologie	89.977	54.500	55.886
Kopieerkosten	31.918	25.750	59.411
	255.482	187.925	252.668
Totaal Overige instellingslasten	452.988	361.675	542.510
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	28.923	22.000	28.886
	28.923	22.000	28.886
Financiële lasten			
Rentelasten	2.349	825	1.774
	2.349	825	1.774
Totaal financiële baten en lasten	26.574	21.175	27.112

Specificatie accountantskosten	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Onderzoek jaarrekening	6.303	6.000	10.083
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	0
Totaal accountantskosten	6.303	6.000	10.083

Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2018	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2018	Resultaat jaar 2018	Art.2:403 BW	Deelname	Consolidatie
				EUR	EUR	Ja/Nee	%	Ja/Nee
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs De Meijerij	Stichting	Rosmalen	4			**Nee**	0	Nee

WNT-verantwoording 2018

De WNT is van toepassing op Stichting Christelijk Onderwijs Bommelerwaard.
Het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 111.000,-.

Gemiddelde baten t-1, 2 complexiteitspunten.
Gemiddeld aantal leerlingen 763 over bovengenoemd jaar 1 complextiteitspunt.
Het aantal gewogen onderwijssoorten is 1, 1 complexiteitspunt.
Dit totaal van 4 complexiteitspunten correspondeert met WNT klasse A (€ 111.000,-).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	**G.T. Tissink**
Functiegegevens	Directeur bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband (in fte)	0,5
Gewezen topfunctionaris	Nee
Dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 39.075
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6.199
Subtotaal	*€ 45.274*
Individueel bezoldigingsmaximum	**€ 55.500**
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Totaal bezoldiging	**€ 45.274**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 / 31-12
Omvang dienstverband 2017 (fte)	0,5
Dienstbetrekking	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 35.311
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.328
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	**€ 53.500**
Totaal bezoldiging 2017	**€ 40.639**

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
Dhr. C. Booij	Penningmeester
Dhr. H.J de Haan	Uitvoerend bestuurder
Dhr. D.M. Poortvliet	Voorzitter/toezichthoudend bestuurder
Dhr. G.C. de Haas	Toezichthoudend bestuurder
Dhr. L.A. Schriever	Toezichthoudend bestuurder
Dhr. G.J. Westeneng	Toezichthoudend bestuurder
Mw. A. Groeneveld-Rooijens	Toezichthoudend bestuurder
Mw. E.J. Oosterom-van Dam	Toezichthoudend bestuurder

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

B10 Niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen

De Schoonmaakovereenkomst met Nederrijn Schoonmaak loopt vanaf 29-07-2003 voor onbepaalde looptijd met een opzegtermijn van 3 kalendermaanden. Het contract heeft een geschatte verplichting van €22.500,- per jaar.

Het Schoonmaakcontract met Huub van Helden loopt vanaf 10-01-2007 voor onbepaalde looptijd met een opzegtermijn van 3 kalendermaanden. Het contract heeft een geschatte verplichting van €13.500,- per jaar.

De serviceovereenkomst met ISO groep inzake copiers loopt van 01-09-2018 tot en met 01-09-2025. De geschatte verplichting bedraagt ongeveer €12.500,- per jaar afhankelijk van het verbruik.

De dienstverleningsovereenkomst met Groenendijk Onderwijs Administratie vanaf 01-01-2018 met de looptijd van minimaal een jaar en een stilzwijgende verlenging, met de mogelijkheid om jaarlijks het contract op te zeggen met een opzegtermijn van 6 maanden. Het contract heeft een geschatte verplichting van €55.000,- per jaar.

Duurzame inzetbaarheid

In 2018 is overleg gevoerd over de uren die voor ouderenverlof gespaard kunnen worden (art. 8A.8 cao). De medewerkers die hiervoor in aanmerking komen hebben de uren in 2018 volledig opgenomen. Er is in 2018 niet gespaard en er hoeft derhalve ook geen voorziening gevormd te worden.

B11 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan, die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers.

B12 STATUTAIRE REGELING OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2018 ad € 35.133 als volgt over de reserves.

			2018
			€
Resultaat algemene reserve			29.830
Resultaat reserve schoolfonds	5.303		
Resultaat bestemmingsreserve privaat (B)		5.303	
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)			5.303
Resultaat Eigen vermogen			**35.133**

C1 CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring invoegen blad 1

Controleverklaring invoegen blad 2

C2 ONDERTEKENING JAARVERSLAG

Opgesteld door het bestuur te Brakel op 19-06- 2019.

G.J. Tissink .....

....

....

....

Vastgesteld op .....2019 door het toezichthoudend deel van het bestuur.

D.M. Paardekooper .....

....

....

....